

Stedenwandeling in Gent op 15 en 16 maart 2022

- Organisatie: Eddy Cuyckens
- Begeleiding: Guido Van Geertsom GSM 0473 52 42 40
- Afspraak: Centraal Station Antwerpen om 09u10.
- Vertrek: 09u37 trein richting-Sint-Pieters
- Waar: Perron 4
- Aankomst Gent om 10u33: vertrek wandeling richting Nederkouter, Oud Justitiepaleis
- Lunchpakket en drank voor onderweg mag je meebrengen
- Inschrijven en betalen vóór 18 februari 2021
- Maximum aantal deelnemers: 20 personen

Bij aankomst in Gent maken we een wandeling van ongeveer 2 km langs de Kortrijkse Steenweg en de Kortrijkse Poortstraat tot aan het oude justitiepaleis aan de Nederkouter waar ons stadsbezoek van het centrum van Gent aanvangt. (Of tram 1 tot aan de halte 'Savaanstraat')

Daar aangekomen maken we een wandeling van ongeveer 4 km door het centrum en nemen op de middag een vrije lunchpauze in de wijk 'patershol' of op de 'Vrijdagmarkt'.

Na de lunch stappen we verder door het oude centrum van Gent langs de Vrijdagmarkt, het Stadhuis, het Belfort en de St.-Baafskatedraal met het 'Lam Gods'.

Hierna wordt er nog wat vrije tijd voorzien alvorens we terug via de Kortrijkse Steenweg naar het station van Gent-Sint-Pieters gaan voor de trein richting Antwerpen.

oogtepunten op de stadswandeling door het centrum van Gent in volgorde van bezoek en met nummering volgens het bijgevoegde stadsplan van Gent:

- 44 Oud justitiepaleis
- 45 Koninklijke Opera
- 47 Kouter
- 46 Handelsbeurs
- 28 Metselaarshuis
- 25 St.- Nikolaaskerk
- 26 Maagd van M. Borremans en Klokke Roeland
- 27 Stadshal
- 23 St.- Michielsbrug
- 24 St.- Michielskerk
- 22 Graslei en Korenlei
- 03 Groot Vleeshuis
- 01 Oude vismijn en Toeristinfo
- 02 Gravensteen
- 05 Lena, Zester en Luna
- 08 Kunsthal Gent
- 07 Patershol
- 06 Huis van Alijn
- 14 Groot kanon
- 16 Ons huis
- 15 Vrijdagmarkt
- 17 Toreken
- 20 St. Jacobskerk
- 31 Stadshuis
- 30 Belfort
- 32 Koninklijke Nederlandse Schouwburg NTG
- 33 St. -Baafskathedraal en Lam Gods
- 34 Achter sikkkel
- 35 Gerard de duivelsteen
- 49 Krook
- 51 Vooruit
- 47 Hotel Falligan
- 53 Boekentoren
- 56 O-L-V. ST.-Pieterskerk

Beschrijving van de hoogtepunten:

44 Oud justitiepaleis

Dit majestueuze neoclassicistische gebouw kwam in de 19^e eeuw op de plaats van het toenmalige Recollettenklooster, dat werd afgebroken. Na de brand in 1926, die twee dage duurde en de volledige inboedel in de as legde, werd het gebouw grondig gerenoveerd. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd het justitiepaleis bezet door het Duitse leger en gebruikt als arsenaal en werkplaats. Vandaag is in het oude gebouw nog het Hof van Beroep gevestigd.

45 Koninklijke opera

Rijke Gentse industriëlen gaven in de eerste helft van de 19de eeuw de aanzet tot de bouw van een nieuwe luxueuze opera. Dit moest het uithangbord worden van hun net verworven rijkdom en het gebouw is dan ook royaal bedeed met een weelderig interieur. De indrukwekkende kroonluchter is een attractie op zich, net als de drie aansluitende salons, samen 90 meter lang.

46 Kouter en Handelsbeurs

Statige huizen en winkels omringen het plein. Op zondag vindt er kleurrijke wekelijkse bloemenmarkt plaats.

28 Metselaarshuis

Tegenover de St.-Niklaaskerk vind je het enige echte Metselaarshuis. Enig en echt, omdat men aan de Graslei een kopie van het verloren gewaande huis maakte voor de Wereldtentoonstelling van 1913. In 1976 werd achter een voorzetgevel de originele gevel ontdekt en werd het Metselaarshuis in zijn oorspronkelijke glorie hersteld. Op de trapgevel zie je zes dansers die als windhanen meedansen op de wind, beelden van de Gentse zanger en stadsbeeldhouwer Walter De Buck (1934 – 2014).

25 St.-Niklaaskerk

Deze parel uit het begin van de 12de eeuw kijkt uit over de Korenmarkt en kreeg St.-Nicolaas, beschermheer van de kooplieden en zeelieden, als patroonheilige. Die brachten immers de centen samen om dit indrukwekkende voorbeeld van 'Scheldegotiek' op te trekken. De pracht en praal van het gebouw zetten de rijkdom en macht van de handelaars in de verf.

26 Klokke Roeland

'Klokke Roeland' is de naam van de stormklokken die sinds de 14de eeuw in het Gentse Belfort hangen. De eerste grote klok werd in 1659 omgesmolten tot een beiaard van 40 nieuw klokken. De grootste daarvan behield de naam 'Klokke Roeland'

23 St.-Michielsbrug (met zicht op de drie torens)

Een selfiemoment! In welke richting je ook kijkt, je ziet vanop deze brug over de Leie enkel postkaartuitzichten: de Gras- en de Korenlei met de vernieuwde vismijn en het Gravensteen in de verte, de St.-Michielskerk, de achterkant van het Pand en natuurlijk de beroemde torenrij, die je enkel vanop deze plek in één uniek beeld kunt vatten. Vroeger lag hier een platte draaibrug, maar begin 20ste eeuw werd die vervangen door een stenen boogbrug. Midden op de brug staat een mooie centrale lantaarn met een bronzen St.-Michielsbeeld.

Deze stenen brug over de Leie is de meest geliefde plaats in Gent van fotografen en romantische zielen.

24 St.-Michielskerk

De bouw van deze laatgotische kerk startte in 1440, maar werd merkwaardig genoeg pas in 1825 afgerond. Een ontwerp uit 1662 plande een 134 meter hoge toren (ter vergelijking die van de St.-Baafskathedraal meet slecht 89 meter), maar wegens geldgebrek werd dat ambitieuze plan nooit uitgevoerd. Wat een monument van de zegepraal met majestueuze spits had moeten worden, strandde op een schamele 24 meter en een plat dak. Op zich een gelukkige samenloop van omstandigheden, want later ontdekte men grote problemen met de grondstabiliteit van de kerk: een groter gewicht kon de locatie wellicht nooit dragen, tenzij Gent zijn eigen versie van de toren van Pisa wilde. "Christus aan het Kruis" van Antoon Van Dyck is hier het belangrijkste kunstwerk.

22 Graslei & Korenlei

Het kloppend hart van de historische Gentse binnenstad. Vanaf de 11de eeuw groeiden de handelsactiviteiten langs deze kades en werd dit de haven van de stad. Gent had in die dagen een graanstapelrecht: alle invoer van graan in het

Graafschap Vlaanderen liep via deze binnenhaven. Zo werden de Gras- en de Korenlei samen met de Korenmarkt het centrum van de graanhandel in Vlaanderen. Je vindt enkele prachtige historische panden een beide leien: het Korenstapelhuis, oorspronkelijk uit 1200 en met de oudste trapgevel ter wereld (Graslei 11), het Tolhuisje uit 1682 (Graslei 12) en het oude postkantoor, gebouwd tussen 1898 en 1909 (Korenmarkt 16).

03 Groot Vleeshuis

Om de kwaliteit van het verkochte vlees te kunnen controleren, had elke middeleeuwse stad een vleeshuis, waar de vleesverkoop gecentraliseerd werd. De Gentse versie is een prachtige, overdekte markthal met gildehuis uit de 15de eeuw. Vlees werd hier verhandeld, maar was voor de rijken. In de kleine 'pens huisjes' werden ingewanden verkocht aan de armen. In de imposante middeleeuwse overdekte vleesmarkt is vandaag een centrum voor streekproducten gevestigd. Het houten dakgebinte binnenin is uniek.

1 Oude vismijn en toeristinfo

In 1689 kreeg de vismijn haar definitieve plaats aan het St.-Veerleplein, inclusief de vaste openluchtstallen en het monumentale poortgebouw (in het hoekje van het plein). In de beelden op de gevel van de poort herken je de zeegod Neptunus, die de wacht houdt boven de rivieren de Schelde (man) en de Leie (vrouw). Het neogotische hoofdgebouw staat op de splitsing van de Leie en de Lieve. Je vindt er het toeristisch infokantoor van de stad Gent.

02 Gravensteen

Het Gravensteen is zowat de enige overgebleven middeleeuwse burcht in Vlaanderen met een vrijwel intact verdedigingssysteem. Zijn geschiedenis gaat terug tot de Romeinse bezetting, toen er op de zandbank in de Leie al een eerste nederzetting was. Het imposante gebouw diende met zijn militaire architectuur duidelijk als een symbool van de grafelijke macht in het woelige Gent. Het vormde een tegenwicht voor de hoge stenen huizen van de rijke patriciërs aan de overkant van de Leie.

Ergens in de 11de eeuw werd een houten constructie vervangen door een stenen voorloper van het Gravensteen. De bouwwerken aan het huidige Gravensteen begonnen in 1180 onder impuls van graaf Filips van de Elzas. Tot in het midden van de 15de eeuw verbleven zijn opvolgers, de graven van Vlaanderen, hier regelmatig. Later deed de machtige burcht ook nog dienst als vergaderplaats voor de Raad van Vlaanderen, als rechtbank en als katoenspinnerij. In de burcht zijn onder meer wapentuigen en folterwerktuigen tentoongesteld.

5 Lena, Nestor en Luna

Brussel heeft er 1, Gent heeft er 3! In de Kraanleistraat een Manneken Pis vergezeld door 2 meisjes: Lena en Luna. De legendes zijn legio.

7 Patershol

Deze oude wijk in de schaduw van het Gravensteen heeft een stratenpatroon van nauwe steegjes en kronkelende wegjes dat teruggaat tot de middeleeuwen. Het imago van de buurt veranderde samen met de omliggende functies: oorspronkelijk een militair eigendom van de Graven van Vlaanderen, na de passage van de paters in de 13de eeuw een woonkern voor magistraten en advocaten toen het Gravensteen de Raad van Vlaanderen huisvestte in de 15de eeuw. Het Patershol bleef een gegoede buurt toen er zich vervolgens ambachtstui en kooplieden vestigden, maar in de 19de eeuw, toen de buurt een arbeiderswijk werd, werden de herenwoningen opgedeeld tot beluiken (kleine arbeiderswoningen). Het Patershol is volledig gerehabiliteerd: het is nu een hippe buurt met veel charmante restaurantjes.

6 Huis van Alijn

Het huis van Alijn is het enige bewaarde Gentse godshuis, een liefdadigheidsinstelling waar armen, zieken en ouderen verzorgd werden.

In de Kraanlei vormt de gezellige herberg (ook toegankelijk zonder museumbezoek) waar de familie van Alijn ooit een hospitaal stichtte in het Huis van Alijn een zeer aangenaam rustpunt. Een bezoek aan het museum in het voormalige godshuis is zeker een aanrader. Binnen krijg je een beeld van het Vlaamse en Gentse volksleven van voor het midden van de 20ste eeuw.

15 Vrijdagmarkt

Dit roemruchte plein heeft altijd een vooraanstaande rol in de Gentse geschiedenis gespeeld. De goede en de kwade bladzijden worden er gekleurd sinds 1199, toen de wekelijkse markt al moest wijken voor plechtige ontvangsten, feesten en vieringen, maar even goed voor opstanden en bloedbaden.

Op vrijdag komen de Gentenaars hier naar de markt, waar Jacob Van Artevelde dirigeert van op zijn sokkel. Van op zijn hogere positie lijkt Jacob van Artevelde de Gentenaars aan te sporen hun trots niet te verliezen. Het beeld is gemaakt door Pieter De Vigne in 1863. In de eerste helft van 14de eeuw was de geboren Gentenaar Jacob van Artevelde (1290-1345) een politiek zwaargewicht in het graafschap Vlaanderen en tegelijk hoofdman van Gent. Hij behoorde tot de gegoede Gentse burgerij.

De Vrijdagmarkt was ook het toneel voor dat andere volksfeest: de terechtstelling! De laatste onthoofding, van een zekere van Butsel, dateert van 1822. Hij stierf onder het mes van de guillotine, nadat eerst al zijn rechterhand was afgehakt.

17 Toreken

20 Sint-Jacobskerk

De eerste houten kerk werd hier in 1093 al gebouwd. Rond het midden van de 12de eeuw werd begonnen met het werk aan de huidige Sint-Jacobskerk. Zoals zo vaak bij historische gebouwen werd ook aan deze kerk eeuwenlang gebouwd en verbouwd. Een van de mooiste kunstwerken in de kerk is een tabernakel van zwart marmer en koper uit de renaissance-tijd. De huidige kerk is een halte op de pelgrimstocht naar Compostella.

31 Stadhuis

Dit gebouw is het politieke hart van de stad en bestaat uit twee delen en dat is er letterlijk aan te zien. De kant van de Hoogpoort toont de flamboyante laatgotische stijl van het begin van de 16de eeuw. In de gevelnissen zie je de Graven van Vlaanderen, al zijn die er pas in de vroege jaren 1900 toegevoegd.

In de jongere renaissancevleugel (1559 – 1618) zie je Dorische, Ionische en Korinthische driekwartzuilen en pilasters, geïnspireerd op de Italiaanse renaissancepalazzi. Zie ook de speciale regenpijp in wit-blauwe kleur!

30 Belfort

De belforten in Vlaanderen en Frankrijk waren de ultieme toonbeelden van vrijheid en macht, van de stedelijke welvaart. Hier vond je, als veiligste plek in de stad, vaak het stadsarchief, de stadskluizen en soms ook de gevangenis. Het Gentse Belfort, dat in het hart van de stad staat, behoort tot het imposante UNESCO werelderfgoed en staat symbool voor de onafhankelijkheid van de stad en draagt trots de stormklok die de burgers moet beschermen. Op de top van de 14de-eeuwse basis van het Gentse Belfort prijkt de trotse 'Draak van Gent', symbool van de stad.

Tegen het Belfort leunt de Gentse lakenhal, waarvan de bouw startte in 1425, maar die pas zijn uiteindelijke vorm kreeg in 1907. Deze lakenhallen herinneren aan de nijverheid en de economische welvaart van de middeleeuwse steden.

27 Stadshal

De stadshal gebouwd in 2012, is een grote open luifelconstructie in de schaduw van het Belfort, het stadhuis en de St.-Niklaaskerk. Het vooruitstrevende ontwerp heeft een opvallende dak structuur die 40 meter overspant en 1600 raampjes telt. De Gentenaars noemen dit hedendaagse paviljoen spottend de 'schapenstal'. Het biedt onderdak aan vele stadsevenementen.

32 Koninklijke Nederlandse Schouwburg NTG

De Koninklijke Nederlandse Schouwburg (KNS) op het statige St.-Baafsplein is de thuisbasis van NTGent, het Gentse stadstheater met internationale uitstraling. De KNS – genesteld in de oksel tussen de kathedraal, het Belfort en het Stadhuis – ademt traditie. Begin 20ste eeuw telde Gent drie grote cultuurhuizen: de KNS, de Vooruit en de Opera Gent. De schouwburg op het St.-Baafsplein was toen dé place to be voor de kunstminnende bourgeoisie.

Vanop het balkon van de foyer heb je een subliem uitzicht.

33 Sint-Baafskathedraal & Lam Gods

De Sint-Janskerk was als oudste parochiekerk van Gent de voorloper van de huidige Sint-Baafskathedraal die bij de oprichting van het bisdom Gent in 1559 pas een kathedraal werd. Uit documenten weten we dat die romaanse kerk al bestond in de 10de eeuw. Enkel de crypte is daarvan overgebleven. Vanaf het einde van de 13de eeuw werden delen van de kerk vervangen door of uitgebreid met gotische elementen, maar het zou nog tot 1659 duren vooraleer

een volledig vernieuwde kerk kon ingewijd worden. Intussen was de latere keizer Karel er in 1500 al gedoopt. In de klokkentoren hangen momenteel 7 klokken, het waren er ooit op zijn meest 39.

Deze kathedraal uit de 10de eeuw heeft een rijke geschiedenis het is binnenin dan ook kunstschaten tellen: het barokke hoogaltaar in gevamd marmer, de rocospreekstoel in marmer en eikenhout, een Rubens, de Calvatriptiek van Justus van Gent, de praalgraven van de Gentse bisschoppen en natuurlijk is de St.-Baafskathedraal al 6 eeuwen de thuis van het wereldberoemde schilderij van 'Het Lam Gods'.

Het **Lam Gods** is een veelluik geschilderd door de gebroeders Van Eyck tussen 1420 en 1432, dat sindsdien tentoongesteld wordt in Sint-Baafs in Gent. Het meesterwerk werd in deze kathedraal opgehangen in een private kapel van het echtpaar Vyd-Borluut. Zij waren de opdrachtgevers van dit absolute topstuk. Een rustig bestaan heeft het schilderij niet gekend. Het moest regelmatig verborgen worden voor plundersaars en oorlogen. Van het einde van de 18de eeuw tot 1920 was het veelluik nooit compleet tentoongesteld. Eind 1920 was het volledige meesterwerk opnieuw aanwezig in de Vydkapel van de Sint-Baafskathedraal.

Tijdens de nacht van 10 op 11 april 1934 werd er ingebroken in de Sint-Baafskathedraal. 's Ochtends bleken er twee panelen gestolen van de linkervleugel van het Lam Gods: de Rechtvaardige Rechters en Sint-Jan de Doper. Een zijdeur van de kathedraal stond 's morgens open ...

34 Achtersikkel

Een kleine parel, deze oase van rust middenin het toeristische epicentrum van Gent, vlak naast het St-Baafsplein. De naam van het pleintje verwijst naar de oorspronkelijke eigenaar, de steenrijke Vander Zickelen. De hoge ronde toren uit de 14de – 15de eeuw is afgewerkt met een achthoekige 'belvédère' (uitzichtpaviljoen) in renaissancestijl en heeft een eenvoudiger tweelingtoren in baksteen. Op het pleintje zie je nog steeds één van de vijf toenmalige Gentse waterputten in privébezit, wat de rijkdom van de familie Vander Zickelen nog extra in de verf zet.

35 Geeraard de Duivelsteen

Dit voormalige gotische steen (het stenen huis van een edelman) uit de 13de eeuw is genoemd naar ridder Geeraard Vilain, bijgenaamd Geeraard de Duivel. Hij kreeg zijn bijnaam door zijn uiterlijk: hij had erg donker haar en een donkere huid. Zijn status valt af te lezen uit het feit dat Geeraard en zijn echtgenote in de crypte van de St.-Baafskathedraal werden begraven.

Het gebouw deed in de loop der eeuwen dienst als ridderverblijf, wapenarsenaal, klooster, school, bisschoppelijk seminarie, krankzinnigengesticht en gevangenis. In 1830 werd er zelfs een brandweerkazerne ingericht. Op het einde van 19de eeuw werd het aangekocht door de Belgische Staat, die er een vleugel bijbouwde en er tot voor kort haar archief in onderbracht.

De vierkante donjon op de hoek van het gebouw wijst er op dat het Geeraard de Duivelsteen, genesteld langs de Schelde en de walgracht die het toenmalige Gent omsloot, diende als verdediging tegen invallen en als bescherming van de toenmalige binnenhaven.

49 De Krook

De Krook is een bibliotheek en open huis voor kennis, cultuur en innovatie. Deze stadsbibliotheek is een unieke ontmoetingsplaats voor bewoners, studenten en bezoekers die er cultuur komen opsnuiven, waarvoor de ontwerpers de Nobelprijs voor de architectuur ontvingen.

51 Kunstencentrum Vooruit

Om het lot van de werkende klasse te verbeteren, ontstonden in de tweede helft van de 19de eeuw overal in Europa arbeidersbewegingen. De Gentse 'Samenwerkende Maatschappij Vooruit' was een typevoorbeeld en werd in 1880 als één van de eerste in België opgericht. 300 arbeiders vormden samen het startkapitaal door elk 0,5 frank te sparen. Rond 1913 telde de CV Vooruit al meer dan 10.000 leden.

Na het failliet van de coöperatieve bank van de Vooruit tijdens de depressie van 1934 en de bezetting door de nazi's, ging het snel bergaf. Toen begin jaren 1980 een collectief vrijwilligers het 'Kunstencentrum Vooruit' oprichtte om het gebouw te redden, was het prachtige pand letterlijk een duiventil geworden. Maar de feniks herrees uit zijn as: vandaag is het Kunstencentrum het kloppend hart van het Gentse culturele leven, met dans, theater, performance, literatuur en een flinke portie rock-'n-roll.

53 Boekentoren

Deze 'vierde toren' is het symbool van Gent als universiteitsstad. Het gebouw is 64 meter hoog en telt 24 verdiepingen, waarvan 4 ondergronds. Het is een modernistisch meesterwerk van de befaamde architect Henry Van de Velde (1863 – 1957), met een monotone betonnen buitengevel en een prachtige belvédère.

De bibliotheek huisvest meer dan drie miljoen boeken (goed voor 46 km papier), die tijdelijk verhuisden voor een groot renovatieproject dat de Boekentoren in haar oorspronkelijke glorie moet herstellen.

56 O-L-V. ST.-Pieterskerk

De eerste St.-Pieterskerk was een romaans gebouw uit de 12de – 13de eeuw, dat in de 17de eeuw werd omgebouwd tot een barokke kerk zoals je die nu kunt bezoeken. Sindsdien heet deze parochie 'Onze-Lieve-Vrouw St.-Pieters'. In de kerk zie je prachtige beeldhouwwerken en houtsneden en heel wat schilderijen uit de 17de en 18de eeuw.